

5.4 Eerste oefening met vertellen

Een goed veranderverhaal verdient het om verteld te worden. Spring niet gelijk in het diepe, maar vertel het eerst eens hardop aan jezelf. Oefen vervolgens met mensen die het verhaal al enigszins tot goed kennen, zodat zij zowel op inhoud als op vorm kunnen letten. Beperk je tot maximaal drie aandachtspunten uit de vorige paragraaf die voor jou relevant zijn, en vraag daar feedback op. Zo houd je focus. De aandachtspunten komen van meestertellers die veel vaker of zelfs hun hele (werkende) leven hebben geoefend. Zij konden het ook echt niet in één keer. Gun jezelf de tijd om beter te worden in het vertellen van veranderverhalen. En geniet ervan als je de smaak te pakken krijgt en merkt dat je tijdens het leren ook al effect sorteert. Noteer je ontdekkingen in tabel 5.2 of op het formulier dat je kunt downloaden van verandersneller.nl.

Een tweede setting om het verhaal te vertellen is een groter en diverser gezelschap, zoals een afdeling, team of personeelsbijeenkomst. Daar let de een op inhoud, de ander op vorm, de derde op verlichting, de vierde op kleding en de vijfde op het verkeer dat buiten voorbijrijdt. Jij bent de verteller die staat voor zijn verhaal. Je vertelt het aan een groep alsof je het aan een individu vertelt. Je krijgt allerlei soorten feedback in de vorm van vragen, opmerkingen, stilte. Alles door elkaar. En vaak met verse emotie, al dan niet gemaskeerd in de vorm van meer en minder relevante inhoudelijke bezwaren. Bedenk dat deze reacties niet de beste feedback zijn op je verhaal, maar de beleving weergeven van mensen die iets spannend vinden. Wil je feedback, doe dat dan een op een of in een kleiner gezelschap. Richt de feedback door precies te zijn in de vragen die je stelt. 'Was het duidelijk?' is een andere vraag dan 'Was het vertrouwenwekkend?' En dat is weer een andere vraag dan of het inspirerend was. Bedenk daarom wat je precies wilt weten en waarom dat belangrijk is om je vertelkunst te ontwikkelen. Als je daarover nadenkt, kun je de volgende keer weer een slag maken. Dit maakt je telkens een betere verteller. En goede vertellers krijgen mensen in beweging.

Je hele verhaal vastleggen op papier of in beeld behoort tot de mogelijkheden, al is dat in veel situaties overbodig. Dit kun je wel doen voor degenen die er niet bij zijn als je het vertelt. En natuurlijk om het zelf terug te kunnen zien en ervan te leren. De toehoorders die er bij waren hebben geen papieren of gefilmde versie nodig. Als het een goed verhaal was, hebben zij het opgeslagen en vergeten ze het niet meer. Sterker nog, waarschijnlijk kunnen zij het navertellen en vertellen zij het verder. Zo zetten mensen elkaar in beweging en komt de verandering tot leven. Vraag eens na wat ze verder vertellen naar aanleiding van jouw verhaal. Dat is de beste feedback die je kunt organiseren.

Oefening	Ontdekking
Begin met het hardop vertellen van je verander-verhaal, al dan niet van papier. Wat ontdek je zelf, wat is leerzaam en wil je vasthouden?	
Bepaal zelf met welke aandachtspunten (zie paragraaf 5.3) je wilt oefenen en geef aan waarom? Kies er maximaal drie.	
Vertel je verhaal aan een klein aantal (veilige) bekenden. Wie kies je en waarom?	
Welke feedback krijg je op de aandachtspunten die je zelf hebt gekozen?	
Oefen vervolgens verder met de belangrijkste feedback van anderen, niet met alle. Noteer van wie je welke feedback kreeg, waarom die belangrijk is, wat je verder wilt oefenen.	
Noteer de keer daarop hoe dat ging, wat hielp, wat ingewikkeld was, waar je tevreden over bent en waar je mee verder wilt.	
Vertel uiteindelijk je verhaal aan een grotere groep. Houd zelf in de hand welke feedback je vraagt en aan wie. Noteer waarom je feedback vraagt en wie welk commentaar geeft. Leg dit vast om verder mee te oefenen, met deze versie van je veranderverhaal of met een latere versie.	

Tabel 5.2: Eerste oefening en ontdekkingen bij het vertellen van je veranderverhaal